Tolunay A., Korkmaz M., Alkan H., 2004, Kent Ormanlarında Rekreasyonel Etkinlikler açısından Ziyaretçi Profilinin Belirlenmesi (Gölcük Tabiat Parkı Örneği), I. Kent Ormancılığı Kongresi, Türkiye Ormancılar Derneği, 9-11 Nisan 2004, s. 137-149, Ankara.

KENT ORMANLARINDA REKREASYONEL ETKİNLİKLER AÇISINDAN ZİYARETÇİ PROFİLİNİN BELİRLENMESİ

(Gölcük Tabiat Parkı Örneği)

Ahmet TOLUNAY* **Hasan ALKAN*** **Mehmet KORKMAZ***

Özet

Bu bildiride; Isparta kent merkezine bitişik olması itibariyle bir kent ormanı olarak değerlendirilen ve kent halkı tarafından rekreasyonel amaçlarla yararlanılan "Gölcük Tabiat Parkı"nın ziyaretçi profilinin belirlenmesine çalışılmıştır. Araştırmada yöntem olarak anket ve gözlem teknikleri kullanılmıştır. Anket çalışmasına katılan kişi sayısı 288'dir. Araştırma sonucunda; ziyaretçilerin demografik ve sosyo-ekonomik yapısı, tercihleri, davranış biçimleri, etkinlik çeşitleri, beklentileri ve ağaç ve ormana yönelik yaklaşımları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent ormancılığı, Gölcük Tabiat Parkı, Rekreasyonel etkinlikler, Ziyaretçi profili

Determination of Visitor Profiles in terms of Recreational Activities in Urban Forests (A Case Study on Gölcük Natural Park)

Abstract

In this study, visitor profiles of Golcuk Natural Park, which is an urban forest adjacent to Isparta city center and used mainly for recreational purposes, are determined. Survey and observation techniques are used as research methods. 288 individuals were participated in the study. As a result of research, visitors' demographic and socio-economic structure, preferences, behaviors, types of activities, their expectations, and approaches toward trees and forests were determined.

Keywords: Urban forestry, Gölcük Natural Park, Recreational activities, Visitor profile

1. GİRİŞ

Günümüzde nüfusun büyük bir çoğunluğunun kentlerde yaşaması insanlara çevre bozulması, hava kirliliği ve gürültü gibi, sosyal ve psikolojik olumsuzluklar getirmiştir. Kentlerde yaşayan insanlar, rahat nefes alabilecekleri ve çeşitli açıkhava rekreasyonu

* *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Orman Ekonomisi Anabilim Dalı, Doğu Kampüsü-32260-Çünür ISPARTA*

etkinliklerini yapabilecekleri yeşil alanlara gereksinim duymaktadır. Bu gereksinimler, kentlerin içerisinde veya kenarında ağaçlık ve koruluk olarak yeşil alanların tesisini ve artan nüfus ile yenilerinin eklenmesini zorunlu kılmıştır. Tüm bunlar farklı bir ormancılık anlayışını ortaya çıkarmış ve bu ormancılık tipine "kent ormancılığı" denmiştir.

Kentin içinde ve yakın çevresinde doğal ve yapay yolla tesis edilmiş ormanlar (yeşil kuşak ağaçlandırmaları dahil), kent parkları, kamu binalarının çevresi ve özel mülklerdeki, cadde ve yollardaki ağaçlar kent ormanı kapsamına girmektedir (ATAY, 1998). Kent ormanlarının gürültüyü önleme, havayı temizleme, manzara seyri, estetik güzellik sağlama ve rekreasyonel etkinlikleri gerçekleştirme gibi, kent insanlarının ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik bir çok fonksiyonu bulunmaktadır.

Rekreasyon, tek bir eylem şeklinde yapılabileceği gibi, birden fazla eylemi de kapsayabilmektedir. Rekreasyon eylemlerinin; ev içi eylemler, kapalı yer eylemleri ve *açıkhava* eylemleri şeklinde ayırımı bulunmaktadır. *Açıkhava rekreasyon eylemleri;* açık havada yapılan, insan istek ve arzularının özgürce tatmin edildiği eylemler (yürüyüş, piknik, manzara seyri, kamp kurma, balık tutma gibi) şeklinde olup, fiziksel açıdan sınır tanımamaktadır (AKESEN, 1978).

Rekreasyonel eylemlerde görülen hızlı gelişme ve değişimler, bu eylemlerin yapıldığı kaynaklara yönelik talepleri arttırmaktadır (PEHLİVANOĞLU, 1987). Ülkemizde bu değişimlerin belirlenmesine yönelik araştırmalar daha çok gelişmiş kentler ve turistik açıdan ziyaretçi sayısının yoğun olduğu yörelerle sınırlı kalmıştır (ARAN, 1970) (AKESEN, 1983) (BAŞAL, 1981) (BAYRAKTAR, 1975) (KÖSEOĞLU, 1981) (PEHLİVANOĞLU, 1987). Bunların yanında bazı kentlerin çevrelerindeki açıkhava rekreasyonu alanlarının ziyaretçi potansiyelinin ve kullanım özelliklerinin belirlenmesine yönelik araştırmaların yapıldığı da görülmektedir (TOLUNAY, 1990; 1999; 2000). Fakat, toplumun açıkhava rekreasyonu taleplerini sağlıklı bir şekilde belirleyebilmek için benzer araştırmaların farklı yöre ve kentlerde de yapılması gerekmektedir. Çünkü, ziyaretçi profilinin belirlenmesi; talebin yapısı ve niteliği gibi bir çok konuda bilgi içermektedir. Elde edilecek bu bilgiler planlama

çalışmalarına yön verdiği gibi, uygulanmakta olan planların değerlendirilmesine de yardımcı olmaktadır.

Bu çalışma, Isparta İli sınırları içerisinde bulunan, kent halkı tarafından çeşitli rekreasyonel amaçlarla yararlanılan ve Isparta kent merkezine bitişik olması itibariyle de bir kent ormanı olarak değerlendirilen "Gölcük Tabiat Parkı" nın rekreasyonel etkinlikler açısından ziyaretçi profilinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

2. ARAŞTIRMA ALANININ TANITIMI

Tabiat parkları, bitki örtüsü ve yaban yaşamı özellikleri bulunan, manzara bütünlüğü içinde halkın eğlenip dinlenmesine elverişli doğa parçalarıdır. Bu tür alanlar; bitki yapısı, hayvan populasyonu ve arazi yapısıyla üstün kaynak değerleri ve peyzaj güzelliği olan doğa parçalarını kapsamaktadır. Ayrıca bu alanların açıkhava rekreasyonu yönünden zengin potansiyeli bulunmaktadır.

Gölcük Tabiat Parkı, Isparta'nın güney batısında yer almakta olup, il merkezine 10 km uzaklıktadır. Sahip olduğu volkanik krater gölü, ilginç jeolojik ve jeomorfolojik yapısı, florası, yaban hayatı zenginliği, çeşitli peyzaj güzellikleri ve çok yönlü rekreasyon potansiyeli nedeniyle, 1991 yılında tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. Parkın büyüklüğü 6684 hektardır.

Parkın bulunduğu yöre, yakın bir jeolojik zamanda çok önemli bir volkanizmanın merkezi olmuş ve bu volkanik hareketler sonucu krater gölü ortaya çıkmıştır (BİLGİN ve ARKADAŞLARI, 1990).

Gölcük Tabiat Parkı, flora bakımından oldukça zengindir. Yapılan bir araştırmaya göre parkta yaklaşık 400 farklı bitki örneği tespit edilmiştir. Bu bitki örneklerinden 64'ü yöreye özgü türlerdir (FAKİR, 1999). Yaban hayatı açısından da zengin olan park alanı içerisinde; tavşan, tilki, sincap, kaplumbağa, yılan ve çeşitli kuş türleri yaşamaktadır. Gölcük Tabiat Parkı, günübirlik dinlenme ve eğlenme ihtiyaçlarına cevap veren bir tabiat parkıdır. Farklı jeomorfolojik yapılar, göl manzarası ile çevrede bulunan ormanlar ve tepeler görülmeye değer manzara güzellikleridir. Park alanı içerisinde gerek tırmanma gerekse manzara seyri için kullanılabilecek tepeler, eşsiz olanaklar sunmaktadır. Gölün çevresini araçla veya yaya olarak dolaşmak mümkündür. Özellikle, yaya olarak gölün çevresinde dolaşma esnasında hem değişik bitki

ve yaban hayvanı örnekleri görülebilmekte, hem de uzun doğa yürüyüşleri yapılabilmektedir (KORKMAZ ve FAKİR, 2003).

Tabiat Parkı'nın 7,5 hektarlık bölümü rekreasyonel kullanım için ayrılmıştır. Park alanı içerisinde 2 kır gazinosu, 85 piknik masası ve ocağı, 30 çöp bidonu, 3 çeşme, 1 adet çocuk oyun alanı ve 4 WC bulunmaktadır.

3.MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmanın materyallerini; konu ile ilgili yapılmış olan araştırmalar, resmi kurumlardan elde edilen veriler ve araştırma alanında ziyaretçilere doldurulması için verilen anket formudur.

3.2. Yöntem

Araştırmada anket ve gözlem yöntemleri kullanılmıştır. Anket formunun hazırlanmasında benzer araştırmalarda kullanılan anket formlarından yararlanıldığı gibi (AKESEN, 1978; 1983) (PEHLİVANOĞLU, 1987), araştırma alanına ve yöreye özgü sorulara da yer verilmiştir . Anket formunda 30 adet soru bulunmaktadır. Anket çalışmaları ile öğrenilmesi amaçlanan konular: ziyaretçilerin demografik ve sosyo-ekonomik yapısı, tercihleri, davranış biçimleri, etkinlik çeşitleri ve rekreasyonel eğilimleri, alanın zaman ve mekan açısından kullanım özellikleri, ağaç ve ormana ilişkin değer yargıları, alana yönelik beklentileridir. Anketlerin uygulama aşamasında deneklerin anket sorularını bir etki altında kalmadan yanıtlamasını sağlamak amacıyla anket formlarını yalnız başına cevaplandırmasına özen gösterilmiştir.

Anket uygulaması 2002 yılında, özellikle yoğun kullanım dönemi olan yaz aylarını kapsayacak şekilde (Mayıs, Haziran Temmuz, Ağustos) ağırlıklı olarak da hafta sonu olmak üzere her gün yapılmıştır. Ankette katılan ziyaretçi sayısı, 288'dir. Anket formlarının değerlendirilmesi, yanıtlanan seçeneklerin sayısal değerlerinin yüzdelik oranlara dönüştürülmesi şeklinde yapılmıştır.

Gözlem çalışmasında ise, değişik gün ve saatlerde alan ve alanı kullanan ziyaretçiler gözlenerek notlar alınmıştır.

4.BULGULAR

4.1. Ziyaretçilerin Demografik ve Sosyo-Ekonomik Yapısı

Ankete katılan ziyaretçilerin yaş grupları, faal nüfus ölçütleri bazında değerlendirilmiş ve sonuçlar Çizelge 1'de verilmiştir. Buna göre, ziyaretçilerin büyük bir bölümü 26-45 yaş grubundandır.

Çizelge 1. Ziyaretçilerin Yaş Gruplarına Dağılımı

Yaş Grupları	Dağılım (%)
14-25	8,7
26-45	73,9
46-65	17,4
65 ve Üzeri	-

Ziyaretçiler eğitim durumu itibariyle farklılıklar göstermektedir (Çizelge 2). Çizelgeden de görüleceği gibi ziyaretçilerin büyük bölümü lise ve üniversite mezunu kişilerdir.

Çizelge 2. Ziyaretçilerin Eğitim Durumu

Okul	Dağılım (%)
İlkokul	17,4
Ortaokul	13,1
Lise	34,0
Üniversite	35,5

Meslek sahibi olma açısından bir değerlendirme yapıldığında, ziyaretçilerin % 67,1'inin bir meslek sahibi, % 5,2'sinin öğrenci, % 7,9'unun emekli ve % 19.8'inin de ev hanımı olduğu ortaya çıkmaktadır. Meslek sahibi olanların % 56.3'ü memur, % 43,7'si de serbest meslek grubundadır.

Ziyaretçilerin ortalama aylık gelirlerine ilişkin dağılım Çizelge 3'de görülmektedir. Çizelgede görüldüğü gibi, ziyaretçilerin büyük çoğunluğunu orta gelir grubu oluşturmaktadır.

Çizelge 3. Ziyaretçilerin Ortalama Aylık Gelir Durumları

Gelir Grupları	Dağılım (%)
0-250. Milyon	28,8
250-500 Milyon	32,6
500 Milyon -1 Milyar	36,2
> 1 Milyar	2,4

Tabiat parkının genellikle Isparta İli kent merkezi halkı tarafından ziyaret edilmesi beklenen bir durumdur. Bu tezin

doğruluğunun test edilebilmesi amacıyla ankette "Alana geldiğiniz yer neresidir?" ve "Alana ne kadar uzaklıktan geldiniz ?" soruları kullanılmış ve alınan cevaplara göre Çizelge 4 ve Çizelge 5 oluşturulmuştur.

Çizelge 4. Ziyaretçilerin Gelinen Yer Bakımından Durumları

Gelinen Yer	Dağılım (%)
Isparta Kent Merkezi	83,4
Isparta İlçeleri	4,6
Isparta Köyleri	1,7
Diğer İl ve İlçeler	9,4

Çizelge 5. Park Alanına Gelinen Uzaklık

Uzaklıklar (km)	Dağılım (%)
0-10	85,0
11-50	3,8
51-100	5,3
>100	5,9

Çizelge 6'da ise, ziyaretçilerin parkı kullanım alışkanlıkları verilmiştir.

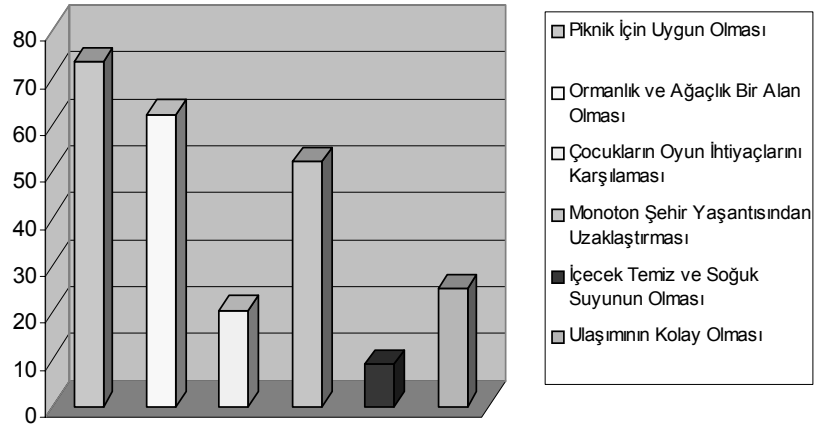
Çizelge 6. Park Alanına Geliş Sıklığı

Geliş Durumu	Dağılım (%)
İlk Defa Geliyorum	8,7
Birkaç Kez Geldim	50,0
Sık Sık Gelirim	40,6
Sürekli Geliyorum	0,7

Görüldüğü gibi, tabiat parkı, daha çok kent merkezi halkı tarafından kullanılmakta ve ziyaretçilerin alana yönelik bir kullanım alışkanlığı bulunmaktadır.

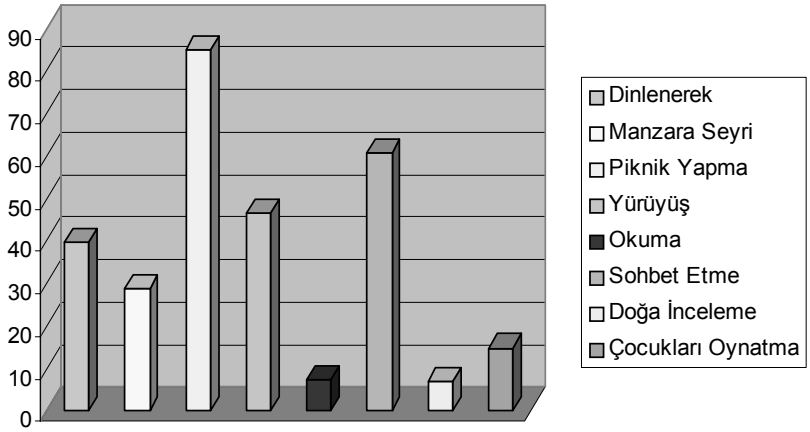
4.2. Ziyaretçilerin Tercihleri, Davranış Biçimleri, Etkinlik Çeşitleri ve Rekreasyonel Eğilimleri

Ziyaretçilerin tabiat parkını tercih nedenleri Şekil 1'de görülmektedir. Buna göre ziyaretçilerin parkı tercih nedenleri, "piknik için uygun olması", "ormanlık ve ağaçlık bir alan olması" ve "monoton şehir yaşantısından uzaklaştırması" şeklinde sıralanmaktadır.

Şekil 1. Ziyaretçilerin Alanı Tercih Nedenleri

Yukarıda tercih nedenleri verilen ziyaretçilerin park alanı içerisinde gerçekleştirdikleri etkinlikler Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Ziyaretçi Etkinlikleri

Şekil 2'de görüldüğü gibi, ziyaretçilerin % 85,0'i piknik yaparak zamanlarını değerlendirmektedir. Piknik etkinliklerinde bulunan ziyaretçilerin %95,4'ü mangal yakmış, %4,6'sı ise mangal yakmamıştır.

Ziyaretçilerin % 80,2'si daha önceden bu alana ziyaretlerini planladıklarını, % 19,8'i daha önceden herhangi bir plan yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Ziyaretçilerin tamamına yakını tabiat parkına özel otomobilleri ile gelmektedir (Çizelge 7).

Çizelge 7. Ulaşımda Tercih Edilen Araçlar

Ziyarette Kullanılan Araçlar	Dağılım (%)
Özel Oto	98,6
Yaya	-
Belediye Otobüsü	-
Ticari taksi	-
Motosiklet	1,4
Bisiklet	-
Diğer	-

Çizelge 8 ve Çizelge 9'da parka yapılan ziyaretlerin kimlerle birlikte ve kaç kişi ile gerçekleştirildiğine ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Çizelge 8. Ziyaretlerin Kimlerle Birlikte Yapıldığına İlişkin Bilgiler

Ziyaretin Kiminle Yapıldığı	Dağılım (%)
Ailemle	65,9
Akrabamla	10,0
Arkadaşlarımla	21,5
Komşularımla	2,6
Diğer	-

Çizelge 9. Ziyarete Katılan Kişi Sayısı

Kişi Sayısı	Dağılım (%)
1-4	51,3
5-8	34,2
8-12	12,5
>12	2,0

Görüldüğü gibi, ziyaretçilerin çoğunluğu ziyaretlerini aileleri ve arkadaşlarıyla birlikte gerçekleştirmekte ve ziyaretçi grupları çoğunlukla 1-4 ve 5-8 kişiden oluşmaktadır.

4.3. Alanın Zaman ve Mekan Açısından Kullanım Özellikleri

Alan ziyaretçiler tarafından ilkbahar ve yaz mevsiminde (%92,7) özellikle de hafta sonu olarak tercih edilmektedir (Çizelge 10).

Çizelge 10. Parkın Günler İtibariyle Kullanım Yoğunluğu

Günler	Dağılım (%)
Hafta Sonları	87,1
Hafta İçi	1,3
Milli ve Dini Bayramlar	-
Gün ayırımı Yapılmıyor	11,6

Yapılan anket çalışması ile ziyaretçilerin park alanına geliş ve dönüş saatleri belirlenmiştir. Ziyaretçilerin %12,1'i 8-10, %54,5'i 10-12, %29,5'i 12-14 ve %3,9'u da 14-16 saatleri arasında alana gelmeyi tercih ederken; %51,8'i 18-20, %44.7'si 16-18, %2,4'ü 20-22 ve %1.1'i de 22-24 saatleri arasında alandan ayrılmayı yeğlemektedir. Yani, günün saatleri itibariyle alanın en yoğun kullanımı öğle saatlerinden başlayarak akşama kadar sürmektedir. Ziyaretçilerin alanda kalış süreleri ise, Çizelge 11'de verilmiştir.

Çizelge 11. Ziyaretçilerin Kalış Süreleri

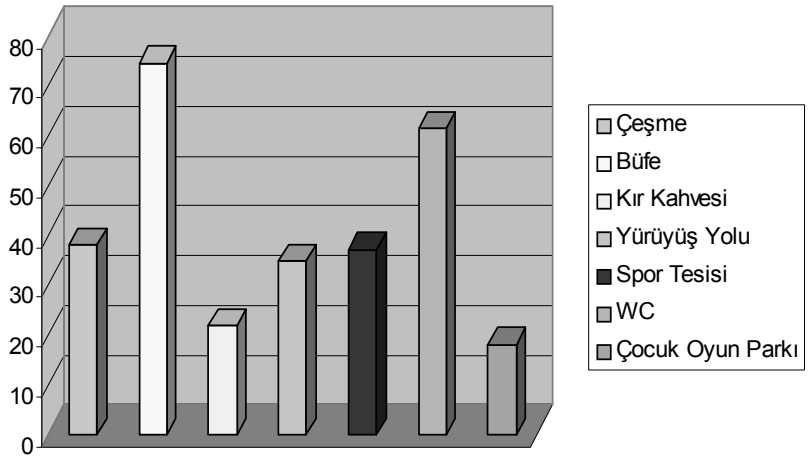
Kalış Süreleri (Saat)	Dağılım (%)
0-2	3,8
3-4	12,5
5-6	29,3
7-8	40,6
Bütün gün	13,8

Tabiat parkı mevsimler ve günün değişik saatleri itibariyle zaman zaman yoğun kullanıma konu olmaktadır. Parkı ziyaret edenlerin %55,5'i kullanım kapasitesini yeterli, %26.4'ü kısmen yeterli bulmaktadır. %18.1'lik kısım ise, parkın kullanım kapasitesinin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, ziyaretçilerin %84,3'ü tabiat parkının kullanımından memnun, %12.8'i kısmen memnun ve %2,9'si de memnun değildir. Memnuniyetin oluşup oluşmamasında, park alanında bulunan tesislerin yeterliliği de önemli bir rol üstlenmektedir. Ziyaretçilerin park alanı içerisinde bulunan tesisleri yeterli bulup bulmama durumları Çizelge 12'deki gibidir.

Çizelge 12. Ziyaretçilerin Tesisleri Yeterli Bulup-Bulmama Durumu

Tesislerin Yeterliliği	Dağılım (%)
Yeterli buluyorum	11,8
Yetersiz buluyorum	78,5
Kısmen yeterli buluyorum	9,7

Alandaki tesislerin yeterli olmadığı ve ilave tesislerin yapılması gerektiğine inanan denekler (%78,5) tarafından alana yapılması arzu edilen ilave yapılar Şekil 3'de görülmektedir.

Şekil 3. Yapılması Arzu Edilen İlave Tesisler

4.4. Ziyaretçilerin Parasal Harcama Durumu

Ziyaretçilerin günlük harcamalarının dağılımı Çizelge 13'de verilmiştir.

Çizelge 13. Ziyaretçilerin Harcama Durumları

Harcama Durumu	Dağılım (%)
Harcama Yapmadım	94,5
0-1 Milyon	2,4
2-5 Milyon	2,4
6-10 Milyon	-
> 10 Milyon	0,7

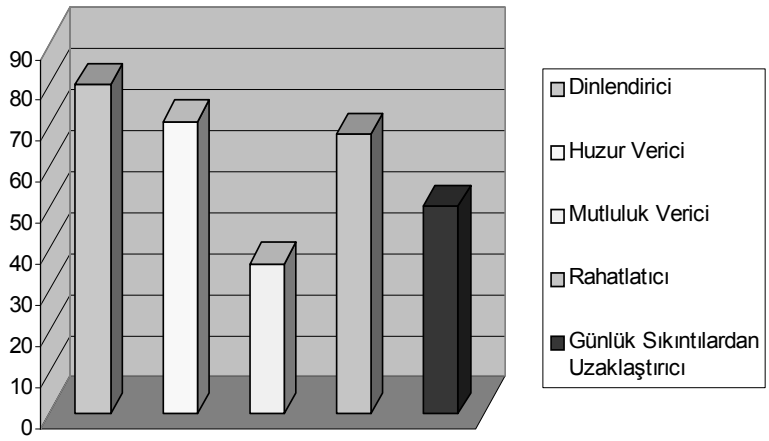
Harcama yapmayanların oranının yüksek olmasının en önemli nedeni ziyaretçilerin büyük bir bölümünün yiyecek ve içeceklerini yanlarında getirmesidir ki; ziyaretçilerin %96,1'i hem yiyecek hem de içeceklerini, % 2,1'i yalnızca yiyeceklerini, % 1,1'i yalnızca içeceklerini yanlarında getirirken, % 0,7'si de hiç birşey getirmemiştir.

Ziyaretçilerin %20,6'sı park alanı içerisinde satılan yiyecek ve içeceklerin fiyatlarını pahalı ve %3,8'i normal bulmaktadır.

Bununla birlikte, ziyaretçilerin büyük bir bölümü (%75,6) bu konuda fikir sahibi değildir. Bunun nedeni alanda alışveriş ile ilgili yeterli düzeyde olanağın bulunmaması olarak açıklanabilir.

4.5. Ziyaretçilerin Ağaç ve Ormana Yönelik Yaklaşımları

Isparta orman varlığı ve orman alanlarının oluşturduğu rekreasyon alanları açısından zengin bir kenttir. Ziyaretçilerin tabiat parkını tercih etmelerinde orman ve ağaçlık bir alan olması önemli nedenlerinden birisidir. Nitekim, daha öncede belirtildiği gibi Gölcük Tabiat Parkı'nı ziyaret edenlerin %62,2'sinin bu alanı ormanlık olduğu için tercih ettikleri belirlenmiştir. Orman ve ağaçlarla ilgili olarak; "Ormanlar ve ağaçlar üzerinizde nasıl bir etki yapar?" ve "Ormanda dinlenme amacıyla aşağıda belirtilen hangi ağaçları tercih edersiniz ?" soruları yöneltilmiş ve alınan cevaplara göre Şekil 4 ve Çizelge 14 oluşturulmuştur.

Şekil 4. Orman ve Ağaçların Ziyaretçilerin Üzerindeki Etkileri

Çizelge 14. Dinlenme İçin Tercih Edilen Ağaçların Özellikleri

Tercih Edilen Özellikler	Dağılım (%)
Altları Bol Güneşli, Boylu Seyrek Ağaçlar	-
Altları Yarı Gölgeli, Boylu Ağaçlar	62,1
Altları Tam Gölgeli Boylu ve Sık Ağaçlar	37,9

Daha önce belirtildiği gibi alanın en yoğun kullanımını yaz ve ilkbahar aylarını içermektedir. Buna bağlı olarak altları yarı ve tam gölgeli ve boylu ağaçların çoğunlukla tercih edilmesi zaten beklenen bir durumdur.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Gölcük Tabiat Parkı, Isparta kent merkezinde yaşayan kişiler tarafından kullanılmakta ve bu kullanım daha çok piknik etkinliklerinde yoğunlaşmaktadır.

Piknik etkinliklerin yanında parkı tercih nedenleri, ormanlık ve ağaçlık bir alan olması ve monoton şehir yaşantısından uzaklaştırmasıdır. Hizmet sektöründe çalışanlarının sayılarının çoğunlukta olduğu kent toplumları, yorulan beyinlerin dinlendirilmesi ve düşen verimliliğin arttırılması amacıyla bu tür alanları tercih etmektedir. Orman ve ağaçların insan üzerinde ruhsal ve bedensel açıdan bıraktığı etkiler; dinlendirici, rahatlatıcı ve huzur verici olarak öne çıkarak bu durumu desteklemektedir.

Her yaştan ziyaretçi kitlesinin yararlandığı park alanı özellikle aileler tarafından tercih edilmektedir. Ziyaretçilerin çoğunluğu eğitimli, orta gelir düzeyine sahip, meslek sahibi insanlardır ve bu ziyaretlerini planlı bir şekilde yapmaktadırlar. Alana özel oto ile gelişlerin en önemli nedenleri, kent merkezine yakınlık ve toplu taşıma hizmetlerinin bulunmamasıdır. Toplu taşıma sistemi devreye girdiğinde ziyaretçi sayısında ve profilinde değişimler olacağı açıktır.

Ziyaretçiler park alanını, genelde ilkbahar ve yaz aylarında kullanmakta ve en çok tercih ettikleri günler ise hafta sonu olmaktadır. Özellikle bu dönemlerde park alanına kapasitenin üzerinde ziyaretçi gelmekte bu da çevresel zararların oluşmasına neden olmaktadır. Gölcük Tabiat Parkı rekreasyonel anlamda piknik etkinliklerine yönelik planlanmıştır. Ancak, doğayla uyumlu etkinliklerin çeşitlendiği günümüzde tabiat parkının kullanımının planlanmasında bu çeşitliliğin değerlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü park alanında uzun doğa yürüyüşleri ve tırmanma vb. gibi sportif etkinlikleri gerçekleştirmek mümkündür. Bu ve benzeri etkinlikler için park alanında alt ve üst yapı tesisleri oluşturulmalıdır. Böylece, alanın kullanımına yönelik taleplerin

hafta sonlarından haftanın tüm günlerine, ilkbahar ve yaz aylarından tüm mevsimlere yayılması olanaklı hale gelecektir.

Isparta kent halkı tarafından açıkhava rekreasyonu ihtiyaçlarının giderilmesi için yoğun bir şekilde kullanılan Gölcük Tabiat Parkı'nın yanında, Tarihi Ayazmana Mesireliği ve Gökçay Rekreasyon Alanı halkın hizmetine sunulmuştur. Buna rağmen kent halkının rekreasyonel talebi karşılanamamaktadır. Bu nedenle artan rekreasyonel talebin karşılanması için, yeni açıkhava rekreasyon alanları belirlenip halkın hizmetine sunulmalıdır. Bu durum hem artan talebin karşılanması, hem de mevcut alanların taşıma kapasitesinin üzerinde kullanımlarının önüne geçilmesi açısından önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

Akesen, A., 1983, Fethiye Yöresinde Rekreasyon Amacı ile Kullanılan Bazı Orman Alanlarında Rekreasyonel Talep Değerinin Belirlenmesi Üzerine Araştırmalar, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları, No: 3149/346, İstanbul.

Akesen, A., 1978, Türkiye'de Ulusal Parkın Açıkhava Rekreasyonu Yönünden Nitelikleri ve Sorunları (Örnek: Uludağ Ulusal Parkı), İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları, No: 2484/262, İstanbul.

Aran S, 1970, Ege ve Akdeniz Sahil Şeridindeki Rekreasyonel Gelişmelerin Tabiatı Koruma ve Peyzaj Açısından Kritiği, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Yayınları, No: 13, Ankara.

Atay İ., 1988, Kent Ormancılığı, İ.Ü. Yayın No: 3512, Orman Fakültesi Yayın No: 393, İstanbul.

Başal M, 1981, Kirmir Çayı Vadisi Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Ankara'nın Rekreasyon Gereksinimleri Yönünden Analizi ve Değerlendirilmesi, A.Ü. Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Ankara.

Bayraktar A, 1975, Ege Kıyılarında Bazı Tatil Köylerinde Peyzaj ve Rekreasyon Planlamasının Etüdü ile Turizm Gelişmesinde Bu Bakımdan Önemli Esasların Tespiti, E.Ü. Ziraat Fakültesi Yayın No: 249, İzmir.

Bilgin, A., Köseoğlu, M., Özkan, G., 1990, Isparta-Gölcük Yöresi Kayaçlarının Mineraloji, Petrografi ve Jeokimyası, Doğa, Türk Mühendislik ve Çevre Bilimleri Dergisi, Sayı: 14/2.

Fakir, H., 1999, Isparta Gölcük Tabiat Parkı Florası Üzerine Araştırmalar, 1st International Symposium On Protection Of Natural Environment & Erhami Karaçam (*Pinus Nigra* Arnold. Ssp. *Palllasiana* (Lamb.) Holmboe Var. *Pyramidata* (Acat.) Yaltırık), Kütahya.

Korkmaz M, Fakir H., 2003, Isparta Gölcük Tabiat Parkı, Retina Dergisi, Yıl 3, Sayı:11, İstanbul.

Köseoğlu M, 1981, Peyzaj Ekonomisi Çalışmaları ve Ege Bölgesinde Ekoloji Yönünde Önemli Biyotopların Haritalanması Üzerine Araştırmalar, E.Ü. Ziraat Fakültesi Yayın No: 442, İzmir.

Pehlivanoğlu, T., 1987, Belgrad Ormanlarının Açıkhava Rekreasyon Potansiyeli ve Planlama İlkelerinin Tespiti İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, (Çoğaltılmış Doktora Tezi), İstanbul.

Tolunay, A., 2000, Bir Kent Parkı' nın Açıkhava Rekreasyonu Açısından Kullanım Özellikleri, Batı Karadeniz Ormancılık Araştırma Dergisi, Sayı: 3, Bolu.

Tolunay, A., 1999, Bolu Yöresindeki Bazı Orman Alanlarının Açık Hava Rekreasyonu Açısından Kullanım Özellikleri, Batı Karadeniz Ormancılık Araştırma Dergisi, Sayı: 2, Bolu.

Tolunay, A., 1990, Elazığ-Zafran Mesire Yeri'nde Açık Hava Rekreasyonu Etkinlikleri ve Ziyaretçi Potansiyeli, Ormancılık Araştırma Enstitüsü Yayınları Dergi Serisi, Cilt: 36, Sayı: 2 No: 72, Bolu.